

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

SBORNÍK ABSTRAKTŮ

ze IV. ročníku

Studentské vědecké konference ZSF JU

22. listopadu 2017

ZSF JU, objekt „Vltava“, J. Boreckého 1167/27,

370 11 České Budějovice, 1. patro, sál A

**Stanislav Ondrášek, Zuzana Řimnáčová,
Ingrid Baloun (editoři)**

České Budějovice 2017

SBORNÍK ABSTRAKTŮ

ze IV. ročníku Studentské vědecké konference ZSF JU

(22. listopadu 2017, ZSF JU, České Budějovice)

Editoři:

Mgr. Stanislav Ondrášek

Mgr. Zuzana Řimnáčová

Mgr. Ingrid Baloun

*Konference se konala pod záštitou děkanky fakulty
prof. PhDr. Valérie Tóthové, Ph.D., a je určena studentům
nelékařských zdravotnických a sociálních oborů.*

Organizační výbor:

Předsedkyně komise

doc. Mgr. et Mgr. Jitka Vacková, Ph.D.

Členky komise

prof. MUDr. Mária Kovářová, CSc.

doc. PhDr. Sylva Bártlová, Ph.D.

Recenzentka:

Mgr. Katarína Kotradyová, PhD.

Katolícka univerzita v Ružomberku, Teologická fakulta

© Stanislav Ondrášek, Zuzana Řimnáčová, Ingrid Baloun (Eds), 2017

ISBN 978-80-7394-676-0

Obsah

Program.....	5
Výskyt anxiety a deprese u pacientů s implantabilními kardiovertery- defibrilátory ve vztahu ke způsobu jejich sledování (IVA ŠAFAŘÍKOVÁ)...	8
Ženské řeholní instituce a ošetrovatelská péče v 19. a 20. století (ANTONÍN ŠŤASTNÝ)	10
Koordinovaná rehabilitace v rámci komunitní práce s Romy (IVA DIVOKÁ).....	12
Zadlužení nezaměstnaní pohledem koordinované rehabilitace (LENKA KOIŠOVÁ).....	14
Význam validizovaných dotazníků PedsQL pro hodnocení kvality života u dětí a jejich rodin (INGRID BALOUN)	16
Pracující chudí a stres (ZUZANA ŘIMNÁČOVÁ)	18
Význam a hodnocení slzného filmu v kontaktologii (ALENA ČERMÁKOVÁ).....	20
Vliv změny a hodnoty osy astigmatismu na zrakový výkon při různých pohledových vzdálenostech (BARBORA LANGOVÁ).....	22
Ovlivnění čtení barevnými fóliemi (ZUZANA ODVÁRKOVÁ, PETR VESELÝ, PAVEL BENEŠ)	24
Primární prevence v komunitě pečujících o HIV pozitivní / AIDS nemocné osoby v domácím prostředí (VERONIKA KULÍŘOVÁ)	26
Hodnocení bolesti v dětském věku (ZDEŇKA HOTAŘOVÁ, VALÉRIE TÓTHOVÁ)	28
Hodnocení potřeb v pozdním stáří (JITKA DOLEŽALOVÁ, VALÉRIE TÓTHOVÁ).....	30

Nutriční stav a příjem potravy u klientů v domově seniorů (PAVLÍNA ZEMENOVÁ)	32
Sport jako nástroj pro zlepšení kvality života tělesně znevýhodněných (JAN NEUGEBAUER, JANA BUBLÁKOVÁ)	34
Psychosociální pomoc rodičům při perinatální ztrátě (MAGDA KÜMMELOVÁ, VERONIKA ZVÁNOVCOVÁ)	36
Špecifiká poskytovania prednemocničnej neodkladnej zdravotnej starostlivosti migrantom na území Slovenskej republiky (DOMINIKA JEVČÁKOVÁ, IVANA ARGAYOVÁ)	38
Medzinárodné taktické cvičenie z pohľadu študenta-figuranta (MICHAELA ČERNAJOVÁ, MARTIN MOJČÁK, IVANA ARGAYOVÁ, MARTINA VITKOVÁ)	40
Špecifiká jaskynnej záchrany (KRISTÍNA MICHLÍKOVÁ, IVANA ARGAYOVÁ, VLADIMÍR HOSA)	42
Mediaální gramotnost rodičů u dětí předškolního věku v České republice (JANA BOUŠOVÁ)	44

Program

IV. ROČNÍK STUDENTSKÉ VĚDECKÉ KONFERENCE

Středa 22. 11. 2017

- 08:00–09:00 Registrace účastníků
- 09:00–09:15 Úvodní proslov – *doc. Mgr. et Mgr. Jitka Vacková, Ph.D.*
(*proděkanka pro vědu a výzkum ZSF JU*)

STUDENTSKÁ VĚDECKÁ KONFERENCE

- 09:15–09:25 Výskyt anxiety a deprese u pacientů s implantabilními kardiovertery-defibrilátory ve vztahu ke způsobu jejich sledování – *Mgr. Iva Šafaříková*
- 09:25–09:35 Ženské řeholní instituce a ošetrovatelská péče v 19. a 20. století – *Mgr. Bc. Antonín Šťastný*
- 09:35–09:45 Koordinovaná rehabilitace v rámci komunitní práce s Romy – *Mgr. Iva Divoká*
- 09:45–09:55 Zadlužení nezaměstnaní pohledem koordinované rehabilitace – *Mgr. Lenka Koišová*
- 09:55–10:05 Význam validizovaných dotazníků PedsQL pro hodnocení kvality života u dětí a jejich rodin – *Mgr. Ingrid Baloun*
- 10:05–10:15 Pracující chudí a stres – *Mgr. Zuzana Římnáčová*
- 10:15–10:25 Význam a hodnocení slzného filmu v kontaktologii – *Bc. Alena Čermáková*
- 10:25–10:35 PŘESTÁVKA
- 10:35–10:45 Vliv změny a hodnoty osy astigmatismu na zrakový výkon při různých pohledových vzdálenostech – *Bc. Barbora Langová*
- 10:45–10:55 Ovlivnění čtení barevnými fóliemi – *Mgr. Zuzana Odvárková;*
Mgr. Petr Veselý, DiS., Ph.D.; Mgr. Pavel Beneš, Ph.D.

- 10:55–11:05 Primární prevence v komunitě pečujících o HIV pozitivní / AIDS nemocné osoby v domácím prostředí –
Mgr. Veronika Kulířová
- 11:05–11:15 Hodnocení bolesti v dětském věku – *Mgr. Zdeňka Hotařová; prof. PhDr. Valérie Tóthová, Ph.D.*
- 11:15–11:25 Hodnocení potřeb v pozdním stáří – *Mgr. Jitka Doležalová; prof. PhDr. Valérie Tóthová, Ph.D.*
- 11:25–11:35 Nutriční stav a příjem potravy u klientů v domově seniorů –
Pavλίna Zemenová
- 11:35–11:45 Sport jako nástroj pro zlepšení kvality tělesně znevýhodněných – *Mgr. Jan Neugebauer; Jana Bublákova*
- 11.45–11:55 PŘESTÁVKA
- 11:55–12:05 Psychosociální pomoc rodičům při perinatální ztrátě –
Bc. Magda Kümmelová; Mgr. Veronika Zvánovcová, Ph.D.
- 12:05–12:15 Špecifiká poskytovania prednemocničnej neodkladnej zdravotnej starostlivosti migrantom na území Slovenskej republiky – *Bc. Dominika Jevčáková; PhDr. Bc. Ivana Argayová, PhD.*
- 12:15–12:25 Medzinárodné taktické cvičenie z pohľadu študenta-figuranta – *Michaela Černajová; Martin Mojčák; PhDr. Bc. Ivana Argayová, PhD.; PhDr. Martina Vitková*
- 12:25–12:35 Špecifiká jaskynnej záchrany – *Bc. Kristína Michlíková; PhDr. Bc. Ivana Argayová, PhD.; Ing. Bc. Vladimír Hosa*
- 12:35–12:45 Mediální gramotnost rodičů u dětí předškolního věku v České republice – *Mgr. Jana Boušová*
- Ukončení konference
- 13:15–13:30 Závěrečný proslov – *doc. Mgr. et Mgr. Jitka Vacková, Ph.D. (proděkanka pro vědu a výzkum ZSF JU)*

IV. ročník

Studentské vědecké konference

Výskyt anxiety a deprese u pacientů s implantabilními kardiovertery-defibrilátory ve vztahu ke způsobu jejich sledování

Prevalence of anxiety and depression in patients with implantable cardioverter-defibrillators with respect to follow-up method

Iva Šafaříková

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav ošetrovatelství, porodní asistence a neodkladné péče, České Budějovice, Česká republika

SOUHRN

Úvod: Kvalita života (QoL) u pacientů s implantabilními kardiovertery-defibrilátory (ICD) se stává velmi aktuální. Počet pacientů s ICD narůstá, což vyvolává potřebu bezpečné, rychlé a efektivnější následné ambulantní péče.

Cíl: Zjistit, zda pacienti s ICD sledovaní systémem dálkové monitorace (Home Monitoring, HM) pociťují vyšší QoL, nižší míru anxiety a deprese než ti, kteří jsou sledováni standardními technikami.

Metodika: Výzkum probíhal od 12/2016 do 3/2017. Z informačního systému Nemocnice České Budějovice, a. s., byl získán soubor 150 konsekutivních pacientů s ICD sledovaných systémem HM (HM+) a 150 konsekutivních pacientů s ICD, kteří byli sledováni standardní technikou (HM-). Všem pacientům byly zaslány dotazníky EQ5D a HADS.

Výsledky: Bylo zpracováno 91 (60,7 %) dotazníků ze skupiny HM- a 104 (69,3 %) dotazníků ze skupiny HM+. Způsob sledování ICD (HM+ vs. HM-) přímo neovlivnil QoL. Na základě celkového skóre dotazníku EQ5D však byl zaznamenán trend k lepšímu hodnocení QoL pacienty ve skupině HM+ oproti skupině HM- ($68,6 \pm 19$ vs. $64,6 \pm 16,5$, $p = 0,09$). Ve zkoumané problematice anxiety a deprese výsledky neodhalily významné rozdíly mezi skupinami pacientů HM- a HM+. V obou skupinách pacientů více než polovina z každé skupiny spadala do škály označující normu, a to jak u anxiety, tak i u deprese.

Závěr: Způsob sledování implantovaných ICD přístrojů významně neovlivňuje QoL pacientů s ICD. Způsob sledování neovlivňuje ani výskyt anxiety a deprese.

Klíčová slova: *implantabilní kardioverter-defibrilátor – anxiety – deprese – pacient*

ABSTRACT

Introduction: The perception of quality of life (QoL) in patients with implantable cardioverter-defibrillators (ICD) has recently become an extremely hot issue. This increasing number has resulted in an increased demand for safe, prompt, and more effective outpatient care.

Goal: To investigate, whether patients with ICD followed by the remote monitoring system (Home Monitoring, HM) have a higher QoL and experience lower level of anxiety and depression compared to those followed by standard techniques.

Methods: Our research was carried out between December 2016 and March 2017. A cohort of 150 consecutive patients with ICD, followed using the Home Monitoring™ system (HM+), and 150 consecutive patients with ICD, followed using the conventional out-patient check-ups (HM-), was retrospectively drawn from the Ceske Budejovice Hospital patient information system. A questionnaire, which specifically addressed QoL (EQ5D) and level of anxiety and depression (HADS), was sent out to all patients.

Results: For the final statistical analysis, 91 (60.7%) and 104 (69.3%) of the questionnaires were used from the HM- and HM+ groups, respectively. Our results showed that the method of ICD device follow-up did not directly influence the QoL. A non-significant trend towards a better QoL in HM+ compared to HM- patients was noted based on the total QoL scores from the EQ5D questionnaire (68.6 ± 19 vs. 64.6 ± 16.5 , $p = 0.09$). Regarding anxiety and depression, statistical testing also failed to find any difference between HM+ and HM- patients. However, more than half of the patients, in both groups, were in the “normal” population range with respect to anxiety and depression.

Conclusion: The method of device follow-up does not significantly affect the QoL in patients with ICD devices, nor does it affect the levels of anxiety and depression.

Keywords: *implantable cardioverter-defibrillator – anxiety – depression – patient*

KONTAKT:

Mgr. Iva Šafaříková, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav ošetřovatelství, porodní asistence a neodkladné péče, U Výstaviště 26, 370 05 České Budějovice, Česká republika

E-mail: iva.safarikova@seznam.cz

Ženské řeholní instituce a ošetrovatelská péče v 19. a 20. století

Female monastic institutions and nursing care in the 19th and 20th centuries

Antonín Šťastný

Univerzita Karlova, 1. lékařská fakulta, Praha, Česká republika

SOUHRN

Úvod: Práce má teoretický a výzkumný charakter a zabývá se vybranými ženskými řeholními řádami a kongregacemi v českých zemích. Úvodní část popisuje kontext doby, která v druhé polovině 19. století vyvolala vznik mnoha ženských kongregací a kongregací jako takových. Pozoruje složitou situaci v českých zemích v širším kontextu transformací a vytvoření moderní evropské průmyslové společnosti ve druhé polovině 19. století. Tato situace se následně odrážela i v činnosti jednotlivých církví a vedla mimo jiné k hledání nových či obnovených forem náboženské činnosti a duchovního života a také k vytváření nových pravidelných společenství (zejména ženských kongregací).

Základní otázkou pak je, jak byla zdravotní péče organizována a kdo ji poskytoval před zavedením rozsáhlého sociálního zabezpečení.

Cíl: Cílem této práce je sledovat práci vybraných ženských kongregací ve zdravotnictví v 19. až 20. století.

Metodika:

- analýza a komparace odborné literatury z oblasti ošetrovatelství prováděné ženskými řeholemi;
- studium dostupných pramenů, které se vážou k problematice ošetrovatelství;
- posuzované faktory – politické, církevní, sociální a ekonomické.

Závěr: Jedná se o kompaktní práci popisující ošetrovatelskou péči (ženských kongregací) v kontextech různých historických období a v širší souvislosti s historií ošetrovatelské péče.

Klíčová slova: kongregace – nemocnice – ošetrovatelství – pastorační medicína

ABSTRACT

Introduction: Paper has theoretical and research character and it deals with selected women's monastic orders and congregations in the Czech lands. Introduction describes the context of the period, which triggered formation of many female congregations and congregations as such in the second half of the 19th century. It observes the difficult situation in the Czech lands in the wider context of transformations and the creation of a modern European industrial society in the second half of the 19th century. This situation was subsequently reflected in the activities of individual Churches and, among other things, led to the search for new or renewed forms of religious activities and spiritual life, as well as to the formation of new regular communities (especially women's congregations).

The basic question is how healthcare was organized and who provided it before introducing extensive social security.

Aim: The aim of this paper is to monitor the work of selected women congregations in healthcare in 19th to 20th centuries.

Methods:

- analysis and comparison of professional literature from the field of nursing care performed by females in convents;
- study of available sources that relate to issues of nursing;
- assessed factors – political, ecclesial, social and economic.

Conclusion: This is a compact work, describing nursing care (of female congregations) in contexts of different historical periods and in a broader context with the history of nursing care.

Keywords: *congregation – hospital – nursing – pastoral medicine*

KONTAKT:

Mgr. Bc. Antonín Šťastný, Univerzita Karlova, 1. lékařská fakulta, Kateřinská 1660/32, 121 08 Praha 2, Česká republika

E-mail: antonin.stastny@atlas.cz

Koordinovaná rehabilitace v rámci komunitní práce s Romy

Community based rehabilitation within community work with the Roma

Iva Divoká

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav sociálních a speciálněpedagogických věd, České Budějovice, Česká republika

SOUHRN

Úvod: Po celé České republice najdeme řadu sociálně vyloučených lokalit a podle kvalifikovaných výzkumů jejich počet neustále roste. Odhadem se v ČR nachází až 600 segregovaných oblastí. Cílem příspěvku je představit problematiku komunitní práce s využitím koordinované rehabilitace.

Vlastní text: Vznik sociálně vyloučených lokalit byl podmíněn mnoha vlivy. Největší zlom v této problematice nastal v období 90. let, kdy došlo k transformaci bytové politiky a otázka bydlení začala úzce souviset s finanční situací konkrétních občanů. Sociálně vyloučené lokality obývají v největší míře romské rodiny s nízkými příjmy, závislé na sociálních dávkách. Z velké většiny jde o dlouhodobě nezaměstnané. Zpravidla jsou do těchto lokalit též vystěhováni nájemníci, kteří měli problémy s placením nájemného či jiných souvisejících služeb. Ideální možností, jak pomoci romské skupině obyvatel ve vyloučených lokalitách, je využití komunitní práce, která by měla zahrnovat všechny složky koordinované rehabilitace (sociální, zdravotní, pracovní, pedagogickou). Komunitní práce je zaměřena na práci s určitou skupinou lidí, řeší problémy, se kterými se členové komunity potýkají. V rámci koordinované rehabilitace je nutné zaměřit se u této skupiny obyvatel především na posílení základních sociálních návyků, pomoc s orientací na trhu práce, pomoc při řešení dluhové problematiky, doprovázení na jednání s úřady a další.

Závěr: Koordinovaná rehabilitace se bohužel zatím u této problematiky příliš nevyužívá, spíše se v praxi pracuje s jednotlivými složkami odděleně. To může být důvodem selhávání jednotlivých institucí v této oblasti.

Klíčová slova: Rom – komunitní práce – sociálně vyloučená lokalita

ABSTRACT

Introduction: We can find a great number of socially excluded localities all over the Czech Republic, and as qualified studies show, their number keeps increasing. By estimate, the Czech Republic has up to 600 segregated regions. The aim of the article is to present the issues of community community based rehabilitation.

Main text: The origination of socially excluded localities was conditioned by many influences. The greatest turn in this issue came in the 1990s when the housing policy was transformed and the issue of housing was closely connected to the financial situation of individual citizens. Socially excluded localities are mostly inhabited by the Roma families with low income, dependent on social welfare. They are predominantly unemployed in the long term. Such localities also serve to evict tenants who had problems with payment of rent or of other related services. An ideal opportunity to help the Roma inhabitants in excluded localities is the use of community work that should include all components of community based rehabilitation (social, health, work and pedagogical rehabilitation). Community work is focused on the work with a specific group of people and deals with the problems faced by the community members. The community based rehabilitation of this group of inhabitants should be primarily aimed at strengthening the fundamental social habits, assisting the orientation in the labour market, helping to solve the debt issues, accompanying to negotiations with the authorities, etc.

Conclusion: Unfortunately, comprehensive rehabilitation is not used very frequently in these issues; the work rather focuses separately on individual components. That may be a reason of failure of individual institutions in this area.

Keywords: *Roma – community work – socially excluded locality*

KONTAKT:

Mgr. Iva Divoká, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav sociálních a speciálněpedagogických věd, Jírovцова 1347/24, 370 04 České Budějovice, Česká republika
E-mail: divoki00@zsf.jcu.cz

Zadlužení nezaměstnaní pohledem koordinované rehabilitace

Indebted unemployed people as seen by coordinated rehabilitation

Lenka Koišová

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav sociálních a speciálněpedagogických věd, České Budějovice, Česká republika

SOUHRN

Úvod: Cílem příspěvku je představit problematiku, která se týká skupiny lidí, kteří jsou zadlužení a nezaměstnaní. Nezaměstnanost je v dnešní době považována za jeden z nejdůležitějších problémů a jedním z mnoha faktorů nezaměstnanosti je zadluženost. Velkým fenoménem moderní doby se stává život na dluh, což potvrzuje fakt, že za loňský rok stouply dluhy českých domácností o necelých 96 miliard korun. Počet lidí, kteří jsou postiženi exekucí, se ročně blíží jednomu milionu.

Vlastní text: Lidé si peníze půjčovali již od pradávna, ale ne v takové míře jako dnes. S příchodem moderní společnosti a se zvyšováním určitého životního standardu člověka přichází potřeba zkvalitňování a zpříjemňování si života. Zadlužování se dnes týká téměř každé domácnosti. Strhávání exekuční částky přímo ze mzdy vede lidi k demotivaci pracovat na legálním trhu práce. S těmito lidmi je potřeba pracovat v rámci sociálních služeb, jež se zaměřují na získání nových znalostí a dovedností v oblasti zadluženosti a nezaměstnanosti. Důležité je též poradenství a pomoc při řešení problémů, které v důsledku nezaměstnanosti a zadluženosti vznikly. Sociální pracovníci mohou této cílové skupině pomoci v kontaktu s věřiteli, se sestavováním splátkového kalendáře nebo pomoci s vyhledáním jiných řešení, která by dlužníky postupem času vyvedla z dluhové pasti.

Závěr: Dostat se do dluhové pasti není v dnešní době nic těžkého, protože mimo jiné přibývá počet společností, které na této situaci vydělávají. Tato fakta bohužel umožňují lidem se stále více zadlužovat.

Klíčová slova: nezaměstnaní – zadlužení – exekuce

ABSTRACT

Introduction: Aim of the paper is to present the issues concerning a group of people who are indebted and unemployed. Unemployment is currently considered one of the most serious problems and one of the many factors of unemployment is indebtedness. A big phenomenon of the modern era is life on credit, which is confirmed by the fact that last year the debts of the Czech households grew by almost 96 billion CZK. The number of people affected by seizures reaches one million per year.

Main text: People have borrowed money since forever, but not at such extent as today. Modern society and the increasing standard of living bring the need to improve life and make it more pleasant. Indebtedness affects almost every household today. The seizure amount deduced directly from the wage demotivates people from working at legal labour market. These people must be dealt with within the social services that focus on gaining new knowledge and skills in the area of indebtedness and unemployment. Counselling and assistance in solving problems that have arisen as a result of unemployment and indebtedness are also important. Social workers can help this target group to establish contacts with the creditors, to make a repayment schedule or to help to find other solutions that would derail the debtors over time from the debt trap.

Conclusion: At present, it is not difficult to fall into the debt trap, because among other things, the number of companies that make profit of this situation has been rising. Unfortunately, that fact allows people to become more and more indebted.

Keywords: *unemployed – indebted – seizure*

KONTAKT:

Mgr. Lenka Koišová, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav sociálních a speciálněpedagogických věd, Jírovцова 1347/24, 370 04 České Budějovice, Česká republika
E-mail: koisol00@zsf.jcu.cz

Význam validizovaných dotazníků PedsQL pro hodnocení kvality života u dětí a jejich rodin

The importance of validated PedsQL questionnaires for assessing the quality of life of children and their families

Ingrid Baloun

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav laboratorní diagnostiky a veřejného zdraví, České Budějovice, Česká republika

SOUHRN

Úvod: Kvalita života ukazuje postavení v životě v kontextu kultury, ve které člověk žije, a ve vztahu ke svému životnímu stylu, životním cílům, zájmům a očekáváním. Při jejím hodnocení se využívá řada dotazníků. Metodou volby pro hodnocení kvality života je využití dotazníků PedsQL: tento systém má přidanou hodnotu v možnosti posuzování a zapojování celé rodiny.

Cíl: Cílem je zjistit, jakou výpovědní hodnotu mají vybrané složky systému modelu PedsQL pro hodnocení kvality života dětí a jejich rodin.

Metodika: Předmětem studie bylo zhodnocení možností využití vybraných databázových zdrojů obsahujících informace o dotaznících PedsQL. Objektem bylo využití těchto zdrojů pro zhodnocení kvality života dětí a rodin pomocí PedsQL u chronických onemocnění. Po prostudování informací získaných sekundární analýzou dat byly tyto vzájemně srovnány a navrženy možnosti jejich využívání pro praktické zhodnocení kvality života u dětí s vybranými chronickými onemocněními. Pro uvedená zhodnocení byla využita sekundární analýza dat, která byla získána z databází WOS, SCOPUS a z těch databází, jež jsou sledovány v knihovně PUB-MED (např. MEDLINE). Při výběru publikací bylo dále přihlíženo, zda jsou v nich uvedena kritéria reliability – Cronbachův alfa koeficient.

Výsledek: Výsledkem bylo zhodnocení analýz získaných z databází dotazníků PedsQL ve vztahu k jednotlivým vybraným chronickým onemocněním, dále pak návrh jejich využití v praxi. Přínosem studie je zvýšení informovanosti o dotaznících PedsQL a jejich využití u dětí s různými typy onemocnění.

Závěr: Dotazníky PedsQL jsou vhodné pro zjištění kvality života dětí a dospívajících s různými typy onemocnění.

Klíčová slova: *PedsQL – validizace PedsQL – PedsQL Family impact module – PedsQL a ADHD – PedsQL a diabetes*

ABSTRACT

Introduction: Quality of life indicates the status of a person's life achieved within the context of his/her culture and in connection with the life style, life goals, interests and expectations. A variety of questionnaires are used in order to assess level of quality of life. The PedsQL questionnaires represent one of the methods to assess the quality of life: the possibility to appraise the engagement of the whole family is an added value of this system.

Objective: The objective is to determine the data validity of selected items of the PedsQL system for assessing the quality of life of children and their families.

Methods: The subject of the study was the assessment of the potential employment of selected database sources comprising information on the PedsQL questionnaires. The objective was to use these sources for appraisal of the quality of life of children and their families by means of the PedsQL for chronic diseases. After evaluation of the gathered information by means of secondary data analysis, these were compared and the way of employing them in the practical appraisal of the quality of life of children with selected chronic diseases was proposed. The secondary data analysis, which was obtained from databases like WOS, SCOPUS and from databases in the PUB-MED library (e.g. MEDLINE) was used for the mentioned evaluations. The publications were selected also with regard to the fact if the criteria of reliability (Cronbach's alfa coefficient) were listed or not.

Result: As a result, the analyses obtained from the PedsQL questionnaires databases were evaluated in connection to each selected chronic disease and their application in practice was proposed. The study has contributed to better knowledge of the PedsQL questionnaires and their application in children with various types of diseases.

Conclusion: The PedsQL questionnaires are suitable for determining the quality of life of children and adolescents with various types of diseases.

Keywords: *PedsQL – PedsQL validation – PedsQL Family impact module – PedsQL and ADHD – PedsQL and diabetes*

KONTAKT:

Mgr. Ingrid Baloun, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav laboratorní diagnostiky a veřejného zdraví, J. Boreckého 1167/27, 370 11 České Budějovice, Česká republika
E-mail: stasti00@zsf.jcu.cz

Pracující chudí a stres

Working poor and stress

Zuzana Římnáčová

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav sociálních a speciálněpedagogických věd, České Budějovice, Česká republika

SOUHRN

Úvod: Předložený příspěvek popisuje pracující chudé a vliv stresu v nízkopříjmovém zaměstnání na zdraví a život této skupiny. Cílem příspěvku je poukázat, že práce za minimální mzdu přináší do života nejen existenciální strach, ale také mnohé problémy nejen pracujícím, ale také celé rodině.

Vlastní text: Pracující chudí jsou skupinou, která není doposud jasně definována, často pracují na částečné úvazky. Nicméně najdeme mezi nimi i ty, kteří pracují na plný úvazek, ale stále jejich příjem hraničí s chudobou. Jejich společným znakem je právě ono setrvávání v práci i navzdory nízké mzdě právě proto, aby se nedostali do nezaměstnanosti a tím i do sociální exkluze. Nicméně setrvávání v práci, za kterou získávají zaměstnanci nízké odměny, přináší do života velký stres a z něj pramenící další problémy. Stresem je v první řadě ovlivněn spánek, jeho nedostatečná délka, jeho poruchy, dále problémy spojené s příjmem potravy a výživou a tím i poruchy gastrointestinálního systému. Mohou se objevit poruchy kardiovaskulární i neurologické. Je dokázáno, že neutěšená finanční situace a z ní pramenící stres jsou statisticky významným a silným prediktorem horšího psychického stavu jedince. Dokonce je zde i vyšší pravděpodobnost vzniku psychózy. Lidé s nižšími příjmy, kteří se potýkají se stresem, mají dokonce nižší průměrnou délku života. Vše se dotýká celé rodiny a hlavně dětí. Děti tyto skutečnosti vnímají a má to vliv na jejich emoční stabilitu. Nemožnost investovat více peněz a času do jejich dalšího rozvoje je dalším důsledkem.

Závěr: Nízkopříjmové zaměstnání přináší mnohé nepříjemnosti a zatěžuje pracující velkou mírou stresu. Ovlivňuje fyzické i psychické zdraví, rodinu i děti.

Klíčová slova: *pracující chudý – nízký příjem – stres – zdravotní problémy*

ABSTRACT

Introduction: The presented paper describes the working poor and the influence of stress in low-income job on the health and life of this group. The aim of this paper is to show that work on minimum wage brings into life not only existential fear but also many problems not only for the working people but also for the whole family.

Main text: The working poor are a group that is not yet clearly defined, often working on a part-time job. However, there are also those, who are working full-time, but their income is bordering with poverty. Their common characteristic is that they remain at work, despite the low wages, just in order not to get into unemployment and thus into social exclusion. However, the persistence of work, for which the employees receive low salary, brings great stress to life and gives a rise to further problems. First of all stress affects the sleep, its insufficient length and disorders and furthermore problems associated with food intake and nutrition, and thus disorders of the gastrointestinal system. Cardiovascular and neurological disorders may occur. It is proved that financial inadequacy and the stresses coming out from it are statistically significant and a strong predictor of worse mental state of an individual. There is even a higher probability of psychosis occurrence. People with lower-income, who face stress, even have a lower average life expectancy. Everything affects the entire family and especially the children. Children perceive these facts, and this affects their emotional stability. The inability to invest more money and time into their further development is another consequence.

Conclusion: Low income job brings many inconveniences and puts workers at great stress. It affects the physical and psychical health, the family and children.

Keywords: *working poor – low income – stress – health problems*

KONTAKT:

Mgr. Zuzana Řimnáčová, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav sociálních a speciálněpedagogických věd, Jírovcova 1347/24, 370 04 České Budějovice, Česká republika
E-mail: rimnaz00@zsf.jcu.cz

Význam a hodnocení slzného filmu v kontaktologii

The meaning and evaluation of a tear film in contactology

Alena Čermáková

Masarykova univerzita, Lékařská fakulta, katedra optometrie a ortoptiky, Brno, Česká republika

SOUHRN

Úvod: Kvalitní a dostatečný slzný film je jednou ze základních podmínek pro normální činnost oka. Zvláštní význam má hlavně u nositelů kontaktních čoček. Dosud neexistuje žádné vyšetření, které by slzný film ohodnotilo komplexně. Je tedy nutné využít kombinace různých metod.

Cíl: Záměrem výzkumu je porovnání objektivní a subjektivní metody vyšetření slzného filmu, následně změřené hodnoty porovnat s fyziologickými hodnotami uváděnými v literatuře.

Metodika: Pro měření jsem využívala moderní přístroj keratograf 5M od firmy Oculus, štěrbinovu lampu, fluoresceinem napuštěné papírové proužky, filtrační papírové proužky a stopky. Vlastní měření trvalo přibližně 10 minut s každým pacientem. V první části byl zjištěn pacientův věk a oční anamnéza. V další fázi probíhalo vyšetření pomocí keratografu 5M, zjišťovala se výška slzného menisku a neinvazivní doba rozpadu slzného filmu (NIBUT) u pacienta. Následně se výška slzného menisku a doba rozpadu slzného filmu (FBUT) vyšetřila na štěrbinové lampě – v tomto případě byl použit fluorescein. Na úplný závěr proběhlo vyšetření pomocí Schirmerova testu.

Výsledky: Do současnosti se studie zúčastnilo 10 pacientů (tzn. 20 očí). Průměrný věk je 23,7 let. Průměrné hodnoty z objektivních a subjektivních metod vyšetření slzného filmu vycházejí velmi podobně. Potvrdilo se, že NIBUT vychází vyšší než BUT.

Závěr: Objektivní metoda je přesnější a rychlejší. Subjektivní metoda je též dobře využitelná v praxi, bez nutnosti speciálního a nákladného vybavení.

Klíčová slova: *slzný film – slzný meniskus – BUT test – Schirmerův test*

ABSTRACT

Introduction: One of the basic conditions for normal eye activity is a good and adequate tear film. A tear film has a special meaning for people, who wear contact lenses. Nowadays there are no tests for a tear film, which would evaluate it in complex. It is necessary to use a combination of methods.

Goal: The aim of the research is to compare the objective and subjective method of examining the tear film and to compare the values with physiological value in the literature.

Methods: Modern 5M keratograph device from Oculus, a slit lamp, fluorescein-impregnated paper strips, filter paper strips and stopwatch were used for measurement. The measurement took about 10 minutes with each patient. Firstly the patient's age and eye anamnesis were determined. In the next step, a 5M keratograph measurements were taken in each patient, where the height of a tear meniscus and the non-invasive break up time test (NIBUT) were measured. The height of a tear meniscus and the non-invasive break up time test (FBUT) were than measured on the slit lamp – with the use of fluorescein. Finally, we used a Schirmer's test.

Results: Up till now, 10 patients (i.e. 20 eyes) participated in the study. The average age is 23.7 years. Average values from the objective and subjective methods of tear film are very similar. It was confirmed that NIBUT is higher than BUT.

Conclusion: An objective method is more accurate and faster. Subjective method is also useable in practice without the need for special and expensive equipment.

Keywords: *tear film – tear meniscus – BUT test – Schirmer's test*

KONTAKT:

Bc. Alena Čermáková, Masarykova univerzita, Lékařská fakulta, katedra optometrie a ortoptiky, Komenského nám. 220/2, 662 43 Brno, Česká republika
E-mail: 410969@mail.muni.cz

Vliv změny a hodnoty osy astigmatismu na zrakový výkon při různých pohledových vzdálenostech

The effect of change in the value and axis of astigmatism on the visual performance in the different visual distances

Barbora Langová

Masarykova univerzita, Lékařská fakulta, katedra optometrie a ortoptiky, Brno, Česká republika

SOUHRN

Úvod: Studie se zabývá porovnáváním kvality vidění při pohledu mimo optický střed u sférických a asférických brýlových čoček (dále jen BČ). Ideální zobrazení se nachází pouze v jejich optickém středu. Při pohledu mimo něj začnou působit optické vady zobrazení.

Cíl: Cílem této studie je ověřit, zda existuje rozdíl v adaptaci na BČ se sférickým a asférickým designem, dále zda pacienti vnímají rozdíl v kvalitě vidění při porovnání těchto dvou typů BČ a zjištění, jaký typ BČ bude jimi preferován.

Metodika: Subjektům s myopickou vadou větší než $-3D$ je umožněno nosit oba páry BČ a porovnávat tak zrakový komfort, zkreslení obrazu, chromatickou vadu zobrazení aj. Mezi měřené parametry patří ZO (centrální/pro periferní úhel 30°) bez adaptace/po adaptaci (dále jen bez A/po A), subjektivně naměřený AŠP pro pohledový úhel 30° bez A/po A, distorze obrazu bez A/po A, a AŠP naměřený pomocí digitálního fokometru.

Výsledky: Hypotéza o existenci rozdílu v adaptaci na BČ se sférickým a asférickým designem byla potvrzena v případě porovnání ZO pro centrální a pohledový úhel 30° s asférickými BČ bez/po adaptaci a dále při porovnání distorze obrazu před/po adaptaci u asférických BČ.

Závěr: Z výsledků vyplývá, že pro zlepšení zrakového výkonu je nutná určitá adaptace na asférické BČ. Oba páry BČ umožní po 14denní adaptaci stejně kvalitní ZO (visus 1,0) jak pro centrální, tak pro pohledový úhel 30° . Při finálním rozhodnutí si i přes dokonalý tvar asférických BČ vybralo 72 % subjektů sférické plochy, což poukazuje na nutnost individuálního přístupu ke každému klientovi zvláště s přihlédnutím na jeho požadavky na vidění a účel jeho korekce.

Klíčová slova: brýlové čočky – sférické brýlové čočky – asférické brýlové čočky – vady optického zobrazení

ABSTRACT

Introduction: The study focuses on comparison of the quality of vision when looking out of the optical centre of the spherical versus the aspherical spectacle lenses. The ideal optical performance is found only in the optical centre of the lens. Out of this point optical aberrations will appear.

Aim: The aim of this study is to verify whether there is a difference in adaptation to the spectacle lenses with spherical and aspheric design; whether patients perceive the difference in the quality of vision if they compare these two types of lenses and determining what kind of lenses will be preferred by them.

Methods: People with greater myopic refractive error $-3D$, chosen for this study, could compare visual comfort, image distortion or chromatic aberration with these two types of spectacle lenses. Visual acuity (central/peripheral for angle 30°) without adaptation/after adaptation (further without A/after A), subjectively measured astigmatism of oblique rays for 30° without A/after A, image distortion without A/after A, and astigmatism of oblique rays measured by digital focimeter belong among the measured parameters.

Results: The hypothesis of the existence of a difference in adaptation to spectacle lenses with spherical and aspheric design was confirmed in case of comparison of VA for central and viewing angle 30° with aspheric lenses without/after adaptation and by comparison of image distortion before/after adaptation with aspheric lenses.

Conclusion: The results show that adaptation to aspheric lenses is necessary for improving visual performance. Both lenses allow a great visual quality (VA 1.0 for central and viewing angle 30° either) after a 14-day adaptation. In the final decision, 72% of subjects have chosen spherical lenses to their glasses. According to these results it's necessary to keep an individual approach to each client, find out their vision requirements and the purpose of their correction.

Keywords: *spectacle lenses – spherical lenses – aspheric lenses – optical aberrations*

KONTAKT:

Bc. Barbora Langová, Masarykova univerzita, Lékařská fakulta, katedra optometrie a ortoptiky, Komenského nám. 220/2, 662 43 Brno, Česká republika
E-mail: barboralangova@seznam.cz

Ovlivnění čtení barevnými fóliemi

Influence of reading with colour overlays

Zuzana Odvářková, Petr Veselý, Pavel Beneš

Masarykova univerzita, Lékařská fakulta, katedra optometrie a ortoptiky, Brno, Česká republika

SOUHRN

Úvod: V současné době se stále častěji projevují problémy spojené se čtením, zejména dyslexie, ale také další specifické poruchy učení. Korekci se zabývají různí odborníci. Mezi možnosti optické korekce dyslexie se řadí rovněž barevné fólie.

Cíl a metodika: Cílem studie bylo zjistit, zda barevné fólie snižují příznaky dyslektických dětí a zrychlují jejich četbu. Pro měření jsme využili sadu barevných fólií Standard Overlay Testing Set. V první části se zaznamenávaly obecné informace, zraková ostrost a specifické příznaky dyslexie. V hlavní fázi docházelo k výběru barevné fólie objektivním a subjektivním testem. Poté probíhalo měření s použitím základního testu s barevnou a bezbarvou fólií. Žák četl předložený text po dobu 30 vteřin. Celé měření bylo opakováno 2× s barevnou a 2× s bezbarvou fólií.

Výsledky: Studie se zúčastnilo 72 žáků. Do výzkumné skupiny dyslektických dětí bylo zařazeno 36 jedinců, u kterých bylo zaznamenáno zlepšení ve čtení v průměru o 6 % (Wilcoxonův test, $p = 0,005$). Zrychlení čtení při používání barevných fólií prokazovalo 75 % dyslektiků. V kontrolní skupině nedyslektických dětí, o počtu 36 jedinců, bylo také zaznamenáno zlepšení s použitím barevných fólií, avšak pouze o 3,7 % (Wilcoxonův test, $p = 0,006$).

Závěr: Přínos pro dyslektické děti je oproti nedyslektickým dětem větší téměř o jednu třetinu. Z nasbíraných výsledků vyplývá, že používání barevných fólií zvyšuje rychlost čtení u dyslektických i nedyslektických dětí. U obou skupin je zlepšení hodnoceno jako statisticky významné.

Klíčová slova: barevné fólie – dyslexie – čtení s fóliemi

ABSTRACT

Introduction: Reading problems such as dyslexia and other specific learning disorders are becoming more and more common. Various professionals deal with the correction. Colour overlays are an opportunity of optical correction.

Aim and methods: The aim of the study was to find out if the colour overlays reduce the symptoms of dyslexic children and speed up their reading. Standard Overlay Testing Set was used for measurements. In the first part, general information, visual acuity and specific symptoms of dyslexia were recorded. In the main phase, the colour overlays were selected through the objective and subjective tests. Then the measurement using the Basic Test with colour and colourless overlays was carried out. The student read the text for 30 seconds. The whole measurement was repeated twice with the colour overlay and twice with the colourless overlays.

Results: 72 students participated in the study. The group of dyslexic children included 36 individuals with an improvement in reading by 6% on average (Wilcoxon test, $p = 0.005$). Acceleration of reading when using colour overlays was demonstrated by 75% of dyslexic children. Improvement, using the colour overlays, was also observed in the control group, which consisted of 36 non-dyslexic children, but only by 3.7% (Wilcoxon test, $p = 0.006$).

Conclusion: The benefit for dyslexic children is more than one-third larger than non-dyslexic children. The results show that the using of colour overlays helps to increase the reading speed of dyslexic and non-dyslexic children. The improvement is assessed as statistically significant in both groups.

Keywords: *colour overlays – dyslexia – reading with overlays*

KONTAKT:

Mgr. Zuzana Odvárková, Masarykova univerzita, Lékařská fakulta, katedra optometrie a ortoptiky, Komenského nám. 220/2, 662 43 Brno, Česká republika
E-mail: 411166@mail.muni.cz

Primární prevence v komunitě pečujících o HIV pozitivní / AIDS nemocné osoby v domácím prostředí

The primary prevention in the community of carers of HIV positive/ AIDS patients in home environment

Veronika Kulířová

Univerzita Karlova, 1. lékařská fakulta, Praha, Česká republika

SOUHRN

Úvod: Onemocnění HIV infekcí je dnes bráno odborníky za chronické onemocnění. Při zhoršení zdravotního stavu či ve stáří je možno o tyto nemocné pečovat v domácím prostředí a stále také přibývá blízkých, kteří se chtějí o HIV pozitivní starat. Hlavní překážkou v péči o osoby blízké může však být obava z vlastní možné nákazy HIV infekcí nebo ze specifik, která tato péče o HIV pozitivní zahrnuje. Právě sestra může být pro pečující rodinu pomocníkem.

Vlastní text: Teoretická práce se věnuje problematice, jak pomoci pečujícím v domácím prostředí o HIV pozitivní a jaké role má zaujímat sestra. V teoretické práci jsou stanoveny cíle práce, kterými jsou: 1. ochrana před infekcí virem HIV, 2. podpora zdraví pečujícího a 3. podpora rodinných vztahů. V ošetřovatelské anamnéze je aplikován model M. Gordonové: Hodnocení funkčních vzorců zdraví. V práci jsou sestaveny nejčastější ošetřovatelské diagnózy, které mají za cíl určit konkrétní deficity potřeb pečujících. Diagnózy byly stanoveny v taxonomii NANDA International. Průzkum mezi pečujícími měl charakter kvalitativního výzkumu s použitím techniky řízeného, individuálně vedeného rozhovoru. Toto a několikaměsíční spolupráce s těmito osobami byly základem pro teoretickou část práce.

Závěr: Péče o osoby s HIV infekcí při zhoršení zdravotního stavu je možná. Ne-zastupitelné místo zde má mít sestra, a to především v roli edukátorky a koordinátorky.

Klíčová slova: HIV infekce – prevence – domácí prostředí – sestra

ABSTRACT

Introduction: Specialists now consider HIV to be a chronic illness. Aged HIV patients, or HIV patients whose condition deteriorates, may be looked after by their loved ones, who are increasingly willing to undertake this task. The biggest obstacles in their endeavour are fear of contracting HIV and lack of expertise required for this type of care. A nurse can play a positive role in helping the family.

Main body: Theoretical work focuses on the role of a nurse in dealing with family/friend carers of HIV patients in their home environment. It outlines three objectives: (1) Preventing the spread of the infection; (2) Supporting the carers' well-being; (3) Reinforcing family/friend ties. "Functional Health Patterns", the method of M. Gordon, is applied in the nursing anamnesis. The work compiles the most common nursing diagnosis, whose aim is to identify the specific deficits of the caregiver's needs. The diagnoses were determined in the NANDA International Taxonomy. The survey amongst the caregivers had qualitative character and the technique of structured, individually led interview was used. This and personal experience with the cooperation with the caregivers that span over the period of several months was used as the basis for the theoretical part of the work.

Conclusion: Home care for HIV patients is possible, even after further deterioration of their health. A nurse has a crucial part in this effort, mainly through her role of an educator and co-ordinator.

Keywords: *HIV infection – prevention – home care – nurse*

KONTAKT:

Mgr. Veronika Kulířová, Univerzita Karlova, 1. lékařská fakulta a Nemocnice na Bulovce, Budínova 2, 180 81 Praha 8
E-mail: veronika.kulirova@seznam.cz

Hodnocení bolesti v dětském věku

Pain assessment in childhood age

Zdeňka Hotařová, Valérie Tóthová

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav ošetřovatelství, porodní asistence a neodkladné péče, České Budějovice, Česká republika

SOUHRN

Úvod: Dětská bolest je fenoménem, kterému dlouhou dobu nebyla věnována pozornost. Zvýšený zájem o problematiku dětské bolesti byl patrný až od osmdesátých let 20. století. Dodnes navzdory dobré vůli a odhodlání zdravotníků a pokrokům v medicíně i v rozvinutých zemích některé děti trpí bolestí, která není včas poznána a správně léčena. Bolest je vždy subjektivní smyslový a emotivní vjem. Bolest je nepříjemnou zkušeností dítěte. Prožívání a vnímání bolesti je významně závislé na věku dítěte. Existuje řada hodnotících a měřicích nástrojů, které hodnotí topologii, intenzitu, charakter dětské bolesti. Jedná se jak o hodnocení subjektivní, tak i objektivní.

Cíl: Záměrem tohoto výzkumného projektu je analyzovat dostupné měřicí a hodnotící nástroje pro hodnocení bolesti u dětí v předškolním a mladším školním věku, zjistit, jaké hodnotící a měřicí nástroje jsou nejefektivněji využitelné pro tento věk, a vyvinout hodnotící nástroj pro komplexní hodnocení dětské bolesti.

Metodika: Výzkumné šetření bude realizováno za pomoci kvantitativních a kvalitativních výzkumných metod. V první fázi bude využito dotazníkového šetření se sestrami a s rodiči dětí v námi zvoleném věku. Následné kvalitativní výzkumné šetření bude realizováno prostřednictvím focus group se sestrami, dětmi a lékaři.

Závěr: Nově vytvořený hodnotící nástroj by měl přispět ke zkvalitnění péče o dítě, jež prožívá bolest, měl by vést ke správné diagnostice bolesti a následně přispět k efektivní terapii dětské bolesti.

Klíčová slova: bolest – dítě – sestra – hodnocení

ABSTRACT

Introduction: Children's pain is a phenomenon that has not been paid attention for a long time. Increased interest in the problem of children's pain has been evident since the 1980s of the 20th century. Until now, despite the good will and dedication of health professionals and medical advances in developed countries, some children suffer from pain that is not well known and properly treated. Pain is always a subjective sensory and emotional perception. Pain is an unpleasant experience of every child. The perception and experience of pain is significantly dependent on the child's age. There is a number of evaluation and measuring tools that evaluate topology, intensity, and the nature of children's pain. These are both subjective and objective assessments.

Goal: The aim of this research project is to analyze the available measuring and assessment tools for pain assessment in preschool and young school children; to find out what assessment and measuring tools are the most effective for this age; and to develop an assessment tool for comprehensive assessment of children's pain.

Methods: The research will be carried out using quantitative and qualitative research methods. In the first phase, a questionnaire survey will be carried out with nurses and parents of children at age, which we have specified. A subsequent qualitative research survey will be carried out through a focus group with nurses, children and physicians.

Conclusion: The newly developed assessment tool should contribute to improving the care of a child experiencing pain and should lead to a correct pain diagnosis and consequently contribute to effective therapy of children's pain.

Keywords: *pain – child – nurse – assessment*

KONTAKT:

Mgr. Zdeňka Hotařová, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav ošetrovatelství, porodní asistence a neodkladné péče, U Výstaviště 26, 370 05 České Budějovice, Česká republika
E-mail: hotarz00@zsf.jcu.cz

Hodnocení potřeb v pozdním stáří

Assessment of needs in the late old age

Jitka Doležalová, Valérie Tóthová

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav ošetřovatelství, porodní asistence a neodkladné péče, České Budějovice, Česká republika

SOUHRN

Úvod: Jelikož populace stárne a střední délka věku se prodlužuje, dochází k nárůstu populace, jež dosahuje vysokého věku. Věková hranice pozdního stáří je určena 75 lety. Proces stárnutí je doprovázen nezvratnými a nevyhnutelnými změnami. Dále jsou s procesem stárnutí spojeny i geriatrické syndromy, což je skupina příznaků a problémů, které na sebe vzájemně navazují. U jedinců v pozdním stáří je třeba neopomínat ani geriatrickou křehkost a polymorbiditu.

Cíl: Zjistit, jaké jsou možnosti využití měřicích a hodnoticích nástrojů pro hodnocení potřeb v pozdním stáří a komparovat dostupná data s nástrojem Rapid Geriatric Assessment (dále jen RGA).

Metodika: V první fázi bude proveden překlad a validizace hodnoticího nástroje RGA. Bude zjišťováno, i který z hodnoticích nástrojů poskytuje komplexnější informace o jedincích v pozdním stáří. U RGA se bude zjišťovat, zda je dostačující pro hodnocení potřeb u jednotlivých onemocnění. Pro vlastní výzkum byla vybrána kombinace kvalitativní a kvantitativní formy výzkumného šetření. V kvantitativní části výzkumu bude použit hodnoticí nástroj RGA pro hodnocení potřeb jedinců v pozdním stáří. Kvalitativní výzkumné šetření bude probíhat na základě polostrukturovaného rozhovoru se sestrami v rámci focus group. Výstupem práce bude validizace hodnoticího nástroje RGA.

Závěr: Získané informace by mohly vést ke zlepšení přístupu a ke zkvalitnění péče o jedince v pozdním stáří v rámci ošetřovatelské péče.

Klíčová slova: pozdní stáří – potřeby – měřicí nástroje – hodnoticí nástroje

ABSTRACT

Introduction: Because the population is ageing and the average age is increasing and the population of late old aged is growing. The age limit for late old age is set at 75 years. The process of ageing is associated with irreversible and inevitable changes as well as with geriatric syndromes. This is a group of symptoms and problems, which are linked with each other. It is also important not to forget the geriatric frailty and polymorbidity in patients of old age.

Aim: To find out what are the potential uses of late-age assessment and evaluation tools and to compare available data with the Rapid Geriatric Assessment (RGA) tool.

Methods: Firstly, the translation and the validation of the evaluation tool Rapid Geriatric Assessment (RGA) will be performed. It will be determined, which of the evaluation tools provides more comprehensive information on individuals of late old age. It will also be determined, whether the RGA is sufficient enough for evaluating the needs in individual illnesses. The research survey will be realized by a combination of a qualitative and a quantitative research. The RGA will be used for the quantitative part. For the qualitative part semi-structured interviews with nurses within the focus group will be concluded. The outcome of the thesis will be the validation of the evaluation tool RGA.

Conclusion: The gathered information may lead to improving the approach and better nursing care of the late elderly individuals.

Keywords: *late old age - needs - measuring instruments - evaluating instruments*

KONTAKT:

Mgr. Jitka Doležalová, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav ošetřovatelství, porodní asistence a neodkladné péče, U Výstaviště 26, 370 05 České Budějovice, Česká republika
E-mail: dolezj08@zsf.jcu.cz

Nutriční stav a příjem potravy u klientů v domově seniorů

Nutrition status and food intake in clients in retirement home

Pavína Zemenová

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav laboratorní diagnostiky a veřejného zdraví, České Budějovice, Česká republika

SOUHRN

Úvod: Tato práce se snaží zmapovat celkový stav výživy seniorů. Zaměřuje se na osoby žijící v domově seniorů bez nutričního terapeuta.

Cíl: Východiskem pro praktickou část bylo stanovení pěti výzkumných cílů a dvou výzkumných otázek. Cíle se ve výsledku snaží důkladně zmapovat aktuální nutriční stav vybraných klientů s důrazem na příjem potravy a její nutriční hodnotu.

Metodika: Výzkumného šetření se zúčastnilo 20 klientů v domově seniorů – 17 žen a 3 muži. Hodnocení výživového stavu bylo provedeno zejména pomocí standardizovaných screeningových dotazníků, sledování příjmu stravy, následných propočtů a laboratorního vyšetření krve s cílem zjistit hodnoty vitamínu D.

Výsledky: Základní hodnocení výživového stavu seniorů pomocí dotazníku „Mini Nutritional Assessment“ odhalilo u čtyř klientů riziko možného vzniku podvýživy a u dvou klientů přímé ohrožení podvýživou. Propočty nabízené stravy a reálného příjmu potravy byly provedeny v programu „Nutriservis Professional“. Nabízená strava obsahovala ve většině zkoumaných diet (strava základní, dieta diabetická a dieta šetřící) přijatelné množství bílkovin (přibližně 15 % z celkového energetického přísunu denně). Množství sacharidů činilo přibližně 45 %. Průměrný přísun tuků byl vypočítán asi na 40 %. Hodnoty vitamínu D v krvi byly dle očekávání nízké u téměř všech klientů. Průměrný příjem ze stravy činil 4,4 µg. Průměrné hodnoty v krevním séru nabývaly hodnot kolem 11,43 µg/l.

Závěr: Domovu pro seniory by pomohla přítomnost nutričního terapeuta, který by účinně zavedl funkční dietní systém a systematicky vyhledával klienty ohrožené podvýživou.

Klíčová slova: nutriční péče – domov pro seniory – výživa – senior – vitamin D

ABSTRACT

Introduction: This bachelor thesis endeavours to map the general nutritional status of the elderly. It is concentrated on the elderly living in a retirement home without a nutritionist.

Goal: The starting point of the practical part of the thesis was the setting of five research targets and two research questions. The goals try to thoroughly map the current nutritional status of selected clients in the retirement home with the emphasis on food intake and its nutritional value.

Methods: Twenty clients of the retirement home participated in the research – 17 females and 3 males. Evaluation of the nutritional status was performed particularly by standardized screening questionnaires, monitoring of food intake, follow-up calculations and laboratory blood tests to determine the vitamin D content.

Results: “Mini Nutritional Assessment”, the basic nutrition assessment questionnaire for the elderly revealed a possible risk of malnutrition in four clients, and malnutrition in two clients. Calculations of food served and the real food intake were done by software called “Nutriservis Professional”. In most of the researched diets (basic diet, diabetic diet and resting diet), the served food contained an acceptable amount of proteins (approximately 15% from the daily calories intake). The amount of carbohydrates was approximately 45%. Average fat intake was calculated at about 40% (100 g). Not surprisingly, the blood vitamin D contents were low in almost all clients. Average vitamin D intake from food was 4.4 µg. Average values in blood were about 11.43 µg/l.

Conclusion: Nutritionist presence in the retirement home would help to implement a functional diet system and help to search for clients at risk of malnutrition.

Keywords: *nutritional care – retirement home – nutrition – elderly – vitamin D*

KONTAKT:

Pavína Zemenová, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav laboratorní diagnostiky a veřejného zdraví, J. Boreckého 1167/27, 370 11 České Budějovice, Česká republika

E-mail: zemenp00@zsf.jcu.cz

Sport jako nástroj pro zlepšení kvality života tělesně znevýhodněných

Sport as an instrument to increase the quality of life for people with physical disability

Jan Neugebauer, Jana BublÁková

JihočeskÁ univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav ošetravatelství, porodní asistence a neodkladné péče, ČeskÉ Budějovice, ČeskÁ republika

SOUHRN

Úvod: Tělesné znevýhodnění je pojem známý nejen v ošetravatelské profesi, mnoho lidí si však pod tělesným znevýhodněním představí člověka na invalidním vozíku. Obecně platná definice tělesného znevýhodnění stále vychází z omezení v oblasti osobní, profesionální a sociokulturní. Vliv sportovních aktivit bývá často přínosem ve většině ze zmíněných oblastí, neboť při výkonu sportu dochází k redukci stresových faktorů a tyto účinky vydrží i několik dní. Více se touto problematikou zabývá vědní disciplína „Psychologie sportu“.

Cíl: Výzkumná práce se zaměřuje na osoby s paraplegií a kvadruplegií a jejich kvalitu života při výkonu sportovních aktivit.

Metodika: Výzkum byl proveden kvantitativní formou za použití nestandardizovaného dotazníkového šetření. Vlastního dotazníkového šetření se zúčastnilo 120 osob, z toho 70 mužů a 50 žen, ve věku od 20 do 40 let. Výsledky byly zpracovány a statisticky vyhodnoceny.

Výsledky: Z výsledků je patrný pozitivní vliv sportovních aktivit na kvalitu života u lidí s tělesným znevýhodněním – 99 % respondentů zaznamenalo vliv sportu na psychické zdraví. Je zde patrný přínos v utváření či zvyšování své sebeúcty a sebevědomí; 71 % respondentů má plavání jako svůj nejoblíbenější sport a 83 % respondentů se shodlo na faktu, že aktivní strečink po sportu působí preventivně před možnými komplikacemi, jako jsou spasmusy.

Závěr: Sport je velice přínosný pro člověka s tělesným znevýhodněním. Slouží nejen k rozvoji motorických dovedností, ale také k psychickému uvolnění, navázání sociálních kontaktů či oproštění se od pocitu bezvýznamnosti. Nutno zmínit také organizace, které dané sportovní aktivity zprostředkovávají, poskytují azyl nebo uplatnění v pracovní či sociokulturní oblasti.

Klíčová slova: kvalita života – tělesné znevýhodnění – sportovní aktivity – ošetřovatelství

ABSTRACT

Introduction: The term physical disability is known not only in the nursing profession, but many people, under this term, will imagine a person in a wheelchair. In general, the definition of physical handicap is based on limitations in private, professional or socio-cultural areas. The influence of sport activities often contributes in most of the mentioned areas, because sport reduces stress factors and this can last for several days. "Sport psychology" deals with this issue.

Goal: The paper focuses on quality of life of people with paraplegia and quadriplegia during performance of sport activities.

Methods: The research was realized using a quantitative non-standard survey. 120 individuals, 70 men and 50 women, aged 20–40 participated in the survey. The results were collected and statistically analysed.

Results: The positive influence of sport activities on the quality of life is evident from the results – 99% of the respondents stated that sport benefits their psyche. The benefits are evident especially in gaining self-esteem and confidence; 71% of the respondents consider swimming as their most favourite sport and 83% of the respondents agree that active stretching after sport prevents from complications, such as spasms.

Conclusion: Sport is very beneficial for people with physical handicap. It helps not only in developing motor skills, relaxing, socializing, but also in getting rid of the feeling of being insignificant. Organizations that mediate such activities and provide asylum or employment in work or socio-cultural area must also be mentioned.

Keywords: quality of life – physical handicap – sport activities – nursing

KONTAKT:

Mgr. Jan Neugebauer, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav ošetřovatelství, porodní asistence a neodkladné péče, U Výstaviště 26, 370 05 České Budějovice, Česká republika
E-mail: Neugej00@zsf.jcu.cz

Psychosociální pomoc rodičům při perinatální ztrátě

Psychosocial assistance to parents in perinatal loss

Magda Kümmelová, Veronika Zvánovcová

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Teologická fakulta, České Budějovice, Česká republika

SOUHRN

Úvod: Tato práce se zabývá možnostmi psychosociální pomoci rodičům při perinatální ztrátě. Úvodem je pojednání o tématu smrti, po níž následuje téma mrtvě narozených dětí z pohledu lidské důstojnosti a pohled na teorii sociální práce a roli psychosociálního pracovníka.

Cíl: Cílem výzkumu je potvrdit, či vyvrátit hypotézu o potřebnosti odborníky doporučených možností psychosociální pomoci rodičům při perinatální ztrátě (pojmenování dítěte, fyzický kontakt rodičů s dítětem, pořízení upomínkových předmětů na dítě, pohřeb – rozloučení s dítětem, informace o místě uložení ostatků dítěte).

Metodika: Výzkum byl proveden jako smíšený (dvoufázový) proces jak v kvalitativní (polostrukturovaný rozhovor v narativním stylu), tak v kvantitativní formě (on-line dotazník obsahující pět uzavřených otázek s možností výběru odpovědí) a byl doplněn kazuistikou. Zkoumaná skupina respondentů se skládala z žen, které se v období výzkumu nacházely mezi třemi měsíci a třemi roky od perinatální ztráty.

Výsledky: Výzkum jasně potvrdil hypotézu o potřebě odborníky doporučených možností psychosociální pomoci rodičům při perinatální ztrátě.

Závěr: Tato bakalářská práce potvrdila potřebu odborníky doporučených možností psychosociální pomoci rodičům při perinatální ztrátě, ale také zdůraznila vhodnost zařazení psychosociálního pracovníka do multidisciplinárního týmu ve zdravotnických zařízeních.

Klíčová slova: *perinatální ztráta – mrtvě narozené dítě – psychosociální pomoc*

ABSTRACT

Introduction: This work deals with the possibilities of psychosocial assistance to parents in perinatal loss. Introduction is a treatise on the subject of death followed by the topic of stillborn children from the viewpoint of human dignity and an insight into the theory of social work and the role of the psycho-social worker.

Aim: The aim of the research is to confirm or refute the hypothesis about the need for expert-recommended possibilities of psychosocial assistance to parents in perinatal loss (naming the child, physical contact of parents with the child, getting objects commemorating the child, funeral – farewell to the child, information about the burial site of the child).

Methods: Research was conducted as a mixed (two-step) process, both in a qualitative (semi-structured interview with narrative style) and in a quantitative form (questionnaire containing five closed questions with a choice of answers) and is supplemented by case reports. The surveyed group of respondents consisted of women, who were in the time of research between three months and three years since perinatal loss.

Results: Research has clearly confirmed the hypothesis of the need for expert-recommended possibilities of psychosocial assistance to parents in perinatal loss.

Conclusion: This thesis confirmed the need for expert-recommended possibilities of psychosocial assistance to parents in perinatal loss and the participation of a psychosocial worker in the multidisciplinary team in healthcare facilities.

Keywords: *perinatal loss – stillborn child – psychosocial assistance*

KONTAKT:

Bc. Magda Kümmelová, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Teologická fakulta, katedra etiky, psychologie a charitativní práce, Kněžská 8, 370 01 České Budějovice, Česká republika

E-mail: magdakummelova@seznam.cz

Špecifiká poskytovania prednemocničnej neodkladnej zdravotnej starostlivosti migrantom na území Slovenskej republiky

Specifics of providing emergency medical care to migrants in the Slovak Republic

Dominika Jevčáková, Ivana Argayová

Prešovská univerzita v Prešove, Fakulta zdravotníckych odborov, Katedra urgentnej zdravotnej starostlivosti, Prešov, Slovenská republika

SÚHRN

Úvod: Globalizáciou sveta sa otvorili nové možnosti, ktoré zabezpečili voľný vstup na naše územie zahraničným kultúram a národnostiam z celého sveta. Vzrastajúca migrácia je problémom a je potrebné klásť väčší dôraz na zvyšovanie vedomostí a informovanosti zdravotníckych pracovníkov v oblasti multikultúrneho ošetrovateľstva.

Cieľ: V našom príspevku chceme poukázať na rozdiely v kultúre migrantov, ktorí žijú na našom území, a pátrať po dodržiavaní špecifik, ktoré sa pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti etnickým skupinám vyžadujú. V úvode do problematiky sme predstavili, čo je to migrácia, zoznámili sme sa s najpočetnejším etnikom na Slovensku. Ďalej sa venujeme multikulturalite, základným pojmoslovím a rozdielom vo vybraných kultúrach.

Metódy: V empirické časti sme sa sústredili na hľadanie odlišností, s ktorými sa mali možnosť zdravotnícki záchranári pri poskytovaní pomoci migrantom vo výjazdoch stretnúť. Údaje z výjazdových lístkov sme spracovali do kazuistík a krátkym rozhovorom s moslimským lekárom sme popísali rozdiely pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti v ich krajine a u nás doma.

Výsledky: Hlavným cieľom praktickej časti príspevku bolo prostredníctvom kazuistík vyhľadať kultúrne rozdiely, s ktorými sa stretávajú záchranári pri poskytovaní pomoci migrantom, a zoznámenie sa so zahraničným fungovaním ZZS.

Záver: Prostredníctvom kazuistík sme poukázali na kultúrne rozdiely, s ktorými sa stretávajú záchranári pri poskytovaní pomoci migrantom. V prvej kazuistike išlo o moslimskú ženu, ktorá neplánovala porušiť tradície a zvyky. V druhej kazuistike zvyrazňujeme charakteristickú emočnú labilitu, strach a kohezivitu rómskeho etnika. Rozhovor nám zasa priblížil predstavu organizácie a fungovania záchranej služby mimo územia Slovenska.

Kľúčové slová: *migrant – multikulturalizmus – migračná politika – zdravotnícky záchranár – prednemocničná neodkladná zdravotná starostlivosť*

ABSTRACT

Introduction: Globalization of the world has opened up new possibilities that have ensured free access to our territory to foreign cultures and nationalities from near and distant surroundings. Increasing migration to the Slovak Republic is a problem and more emphasis needs to be placed on increasing of the knowledge and awareness of health workers in the field of multicultural nursing.

Goals: In our contribution we want to point out the differences in the culture of migrants living in our territory and to look for the specifics that ethnic groups require when providing health care. In the introduction we have introduced what migration is and we became acquainted with the most numerous ethnic group in Slovakia. We also address multiculturalism, the basic terminology and the differences in selected cultures.

Methods: In the empirical section we focus on identifying the differences that the paramedics have encountered in providing help to migrants during their in the exits. We processed the data from the exit cards into case reports and we have briefly talked to a Muslim doctor about the differences in the provision of healthcare in our country and in his homeland.

Results: The main objective of the practical part of the contribution was through case reports to look for cultural differences encountered by rescuers in providing health care to migrants and of course getting acquainted with the foreign operation of Health Rescue Service.

Conclusion: Through the case reports, we pointed out the cultural differences encountered by rescuers when helping migrants. In the first case report it was a Muslim woman, who did not want to violate her traditions and customs. In the second case report, we highlight the characteristic emotional lability, fear and cohesiveness of the Roma ethnicity and the interview brought us closer to the idea of organization and operation of the rescue service outside Slovakia.

Keywords: *migrant – multiculturalism – migration policy – paramedic – emergency medical care*

KONTAKT:

Bc. Dominika Jevčáková, Prešovská univerzita v Prešove, Fakulta zdravotníckych odborov, Katedra urgentnej zdravotnej starostlivosti, Partizánska 1, 080 01 Prešov, Slovenská republika

E-mail: dominika.jevcakova@gmail.com

Medzinárodné taktické cvičenie z pohľadu študenta-figuranta

International tactical exercise from a student's perspective

**Michaela Černajová¹, Martin Mojčák¹, Ivana Argayová¹,
Martina Vitková^{1, 2}**

¹ Prešovská univerzita v Prešove, Fakulta zdravotníckych odborov, Katedra urgentnej zdravotnej starostlivosti, Prešov, Slovenská republika

² FALCK Záchranná a.s., Prešov, Slovenská republika

SÚHRN

Úvod: V našom príspevku rozoberáme medzinárodné taktické cvičenie v Lešti, ktoré bolo zamerané na udalosti s hromadným postihnutím osôb. Ďalej sa venujeme skúsenostiam študentov-figurantov z taktického cvičenia a ich pozorovanie zvládnutia týchto udalostí profesionálnou posádkou záchranej služby.

Jadro: Za UHPO sa považuje každá udalosť, kde počet osôb so závažným ohrozením zdravia alebo bezprostredným ohrozením života je tri a viac. Triedenie pacientov nezhrňa len posúdenie stavu zranených, ale v neskorších fázach zásahu aj prioritu transportu.

Záver: Osobitnú skupinu výjazdov tvoria pacienti pri udalostiach s hromadným postihnutím osôb, ktoré sú špecifické svojimi postupmi vyplývajúcimi z metodického usmernenia pre UHPO. Zákon MZ SR 284/2008 o ZZS vymedzuje pojem udalosti s hromadným postihnutím osôb, kde UHPO je každá udalosť, kde počet osôb so závažným ohrozením zdravia alebo bezprostredným ohrozením života je tri a viac. Nácvik udalostí s hromadným postihnutím osôb sú súčasťou vzdelávacieho procesu na Katedre urgentnej zdravotnej starostlivosti. Budúci zdravotníci záchranári sú dôležitou súčasťou týchto cvičení a majú možnosť porovnať teoretické poznatky s praktickým nácvikom zvládnutí náročných situácií. Z ich pohľadu je možné konštatovať, že sú prínosom pre samotné štúdium, a preto študenti vítajú túto možnosť účasti na taktickom cvičení.

Kľúčové slová: udalosť s hromadným postihnutím osôb (UHPO) – medzinárodné taktické cvičenie – študent-figurant

ABSTRACT

Introduction: In our contribution we will discuss the international tactical exercises in Lešt, which were focused on mass casualty event. In addition, we focus on the experience of students volunteer victims, who participated in the tactical training, and their observations of how did the professional rescue service crew handled the event.

Main text: Any event, where the number of people with serious health threats or imminent life threats is more than three, is considered to as mass casualty event (UHPO). Sorting out levels of triaging does not only include the assessment of the injured, but also in the later stages of the response the priority of transport.

Conclusion: Emergency responses, in case of mass casualty events, are specific to their procedures resulting from the UHPO methodological guidelines. The Act no. 284/2008 Coll., of the Ministry of Health of the Slovak Republic on Health Rescue Service defines the concept of mass casualty event, where the UHPO is any event where the number of persons with serious health threats or imminent life threats is more than three. The mass casualty drill is part of the education process at the Department of Urgent Health Care. Future health rescuers are an important part of these drills and have the opportunity to compare theoretical knowledge with the practical training to handle the challenging situations. From their point of view it can be said that the drills are a benefit for the study itself and therefore the students welcome the opportunity to participate in a tactical exercise.

Keywords: *mass casualty event (UHPO) – international tactical exercise – student volunteer victim*

KONTAKT:

Michaela Černajová, Prešovská univerzita v Prešove, Fakulta zdravotníckych odborov, Katedra urgentnej zdravotnej starostlivosti, Partizánska 1, 080 01 Prešov, Slovenská republika

E-mail: michaela.cernajova@gmail.com

Špecifická jaskynnej záchrany

Specifics of cave rescue

Kristína Michlíková¹, Ivana Argayová¹, Vladimír Hosa^{1,2}

¹ Prešovská univerzita v Prešove, Fakulta zdravotníckych odborov, Katedra urgentnej zdravotnej starostlivosti, Prešov, Slovenská republika

² FALCK Záchranná a.s., Prešov, Slovenská republika

SÚHRN

Úvod: Jaskyne sú jedným z najšpecifickejších extrémnych terénov hôr. Po mnohých náročných zásahoch v jaskyniach príslušníci Horskej záchranej služby vybudovali zásahovú skupinu určenú do podmienok jaskynného terénu.

Cieľ: Hlavným cieľom príspevku je priblížiť špecifické podmienky jaskynného terénu, v ktorých musí pracovať členovia Jaskynnej záchranej skupiny Horskej záchranej služby (JZS HZS). Ich zásahy vyžadujú množstvo zručností, skúseností, ale aj schopnosť predvídať – možný zvrät situácie, hroziace nebezpečenstvo vyplývajúce z terénu či zo zmeny počasia.

Metodika: Ako metódu sme použili kazuistiky, ktoré umožňujú spätnú analýzu zásahu, zváženie pozitív, negatív, ale aj rizik podujatia a tiež odporúčania pre prax, ktoré môžu zlepšiť, zjednodušiť alebo zrýchliť neľahkú prácu jaskyniarov.

Výsledky: Výsledkom sú vypracované algoritmy na správne zvládnutie jednotlivých stavov v terénu.

Záver: Špecifické podmienky a terén jaskýň je prostredie s vysokým rizikom vzniku krízových situácií. Na riešenie týchto udalostí by mali byť jednotlivé zložky Integrovaného záchranného systému (IZS) pripravené. Príprava na zásah v takých špecifických podmienkach by mala spočívať v teoretickej a praktickej príprave. Najvhodnejšie by však bola príprava, pri ktorej by si všetky potrebné zložky IZS mohli nacvičovať vzájomnú spoluprácu a vzájomné rešpektovanie svojich úloh a postavenia pri zásahu v jaskynnom prostredí.

Kľúčové slová: jaskyňa – Jaskynná záchranná skupina – Horská záchranná služba – speleozáchranár

ABSTRACT

Introduction: Caves are one of the most specific extreme terrains of the mountains. Despite the fact that the realization of this idea was not easy, a Cave rescue team of Mountain rescue service (CRT MRS) already exists today.

Goal: The main goal is to describe specific conditions of cave terrains, in which members of the Cave rescue team of Mountain rescue service work. Their interventions require a lot of skills, experience and also an ability to foresee a possible reversal of the situation, imminent danger due to the terrain or changes of the weather.

Methods: In the research section, we describe the selected acute conditions and solutions to them in the framework of the first aid and pre-hospital emergency care. As a method, we used case reports, which allow for later analysis of the rescue, determining the positive and negative aspects, the risks of the action, and also the recommendations for the practice which can improve, facilitate or accelerate the formidable work of the speleo-rescuers.

Results: An algorithm for the correct handling of individual acute conditions in the field.

Conclusion: To troubleshoot such situations should all units of the Integrated Rescue System (IRS) be prepared. The rescue of CRT in cooperation with other units of the IRS should help the injured person in the shortest possible time to get out of the inhospitable conditions of the cave, to provide the life-saving operations if necessary, and to mitigate or prevent serious consequences of the accident. Preparation for rescue in such specific conditions should be based on theoretical and practical preparation. The best would be such preparation that all necessary units of the IRS could practice mutual cooperation and mutual respect for their tasks, and the status during the rescue in of the cave environment.

Keywords: *cave – Cave Rescue Team – Mountain Rescue Service – speleo-rescuer*

KONTAKT:

Bc. Kristína Michlíková, Prešovská univerzita v Prešove, Fakulta zdravotníckych odborov, Katedra urgentnej zdravotnej starostlivosti, Partizánska 1, 080 01 Prešov, Slovenská republika

E-mail: kristina.michlikova@gmail.com

Mediální gramotnost rodičů u dětí předškolního věku v České republice

Development of media education in the Czech Republic

Jana Boušová

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav fyzioterapie a vybraných medicínských oborů, České Budějovice, Česká republika

SOUHRN

Úvod: Všeobecné vzdělání je historicky podmíněná kategorie a její obsah odpovídá potřebám společnosti v dané době. Mediální výchova patří k mladším vrstvám všeobecného vzdělávání.

Cíl: Cílem výzkumu je zjistit mediální gramotnost rodičů u dětí předškolního věku. Cílem mediální výchovy je mediální gramotnost neboli mediální kompetence. Jde vlastně o souhrn znalostí a dovedností nutných pro práci s médii/mediálními produkty. Funkcí dnešních médií je informovat, pobavit a přesvědčovat. Schopnost správně vyhodnocovat mediální sdělení se stává stejně důležitou jako schopnost pracovat s informačními technologiemi.

Metodika: K výzkumnému šetření jsem využila kvalitativního výzkumu formou strukturovaného dotazníku. Kvalitativního výzkumu se zúčastnilo 75 rodin s dětmi předškolního věku. Dotazník byl rozdělen na tři části. První část se skládá z obecných informací: věk rodičů, vzdělání, úplná rodina, sourozenci, prarodiče, trávení volného času v rámci rodiny. Druhá část je zaměřena na používání médií, zjišťování informací o vhodnosti, nevhodnosti médií, kontrole rodičů vůči mediálnímu obsahu. Závěrečná část je věnována TV Deníčku. Výzkum probíhal v letech 2016–2017 a bylo použito 100 dotazníků, z nichž se vrátilo 75. Dotazníky byly zpracovány v ATLAS.ti.

Výsledky: Z analýzy dat je mimo jiné patrná korelace mezi uvědomováním si důležitosti mediální gramotnosti a dosaženým vzděláním rodičů. Podrobnější analýza této korelace bude hlavním tématem příspěvku.

Závěr: Ve výzkumném šetření bylo zjištěno, že mediální gramotnost je důležitou součástí rodinné výchovy.

Klíčová slova: *média – mediální výchova – mediální gramotnost – rámcový vzdělávací program*

ABSTRACT

Introduction: General education is a historically conditioned category and its' content corresponds to the needs of the society in a given period. Media education belongs to the younger layers of the general education.

Aim: Aim of the research is to find out media literacy of parents of pre-school children. The aim of media education is media literacy or media competence. It is, as a matter of fact, a summary of knowledge and skills necessary for work with media or media products. The function of today's media is to inform, entertain and convince. The ability to evaluate the media message properly becomes as important as the ability to work with information technology.

Methods: Qualitative research method in the form of a structured questionnaire has been chosen for the research survey. 75 families with pre-school children participated in the research. The questionnaire was divided into three sections. First section consists of general information: parents' age, education, complete family, siblings, grandparents, and leisure time activities within the family. Second section focuses on media use, finding out of the media suitability or the inappropriateness, parental control of the media content. The final part concentrates on a TV Diary. The research was held in the period 2016–2017, and 100 questionnaires have been used and 75 have been returned. The questionnaires have been then processed in ATLAS.ti.

Results: From the data-analysis we can see the correlation between awareness of media literacy importance and parents' level of education. More detailed analysis of this correlation is the main topic of the paper.

Conclusion: In the research survey it was found that the media literacy is an important part of family education.

Keywords: *media - media education - media literacy - the framework educational program*

KONTAKT:

Mgr. Jana Boušová, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav fyzioterapie a vybraných medicínských oborů, Nemocnice České Budějovice, a. s., pavilon H, Boženy Němcové 585/54, 370 01 České Budějovice, Česká republika
E-mail: bousoj01@zsf.jcu.cz

SBORNÍK ABSTRAKTŮ

ze IV. ročníku

Studentské vědecké konference ZSF JU

Stanislav Ondrášek, Zuzana Řimnáčová, Ingrid Baloun (*editoři*)

Vydavatel: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Zdravotně sociální fakulta

Sazba: Zuzana Straková

Tisk: Typodesign, s. r. o., České Budějovice

1. vydání 2017

Náklad: 50 ks

46 stran

ISBN 978-80-7394-676-0